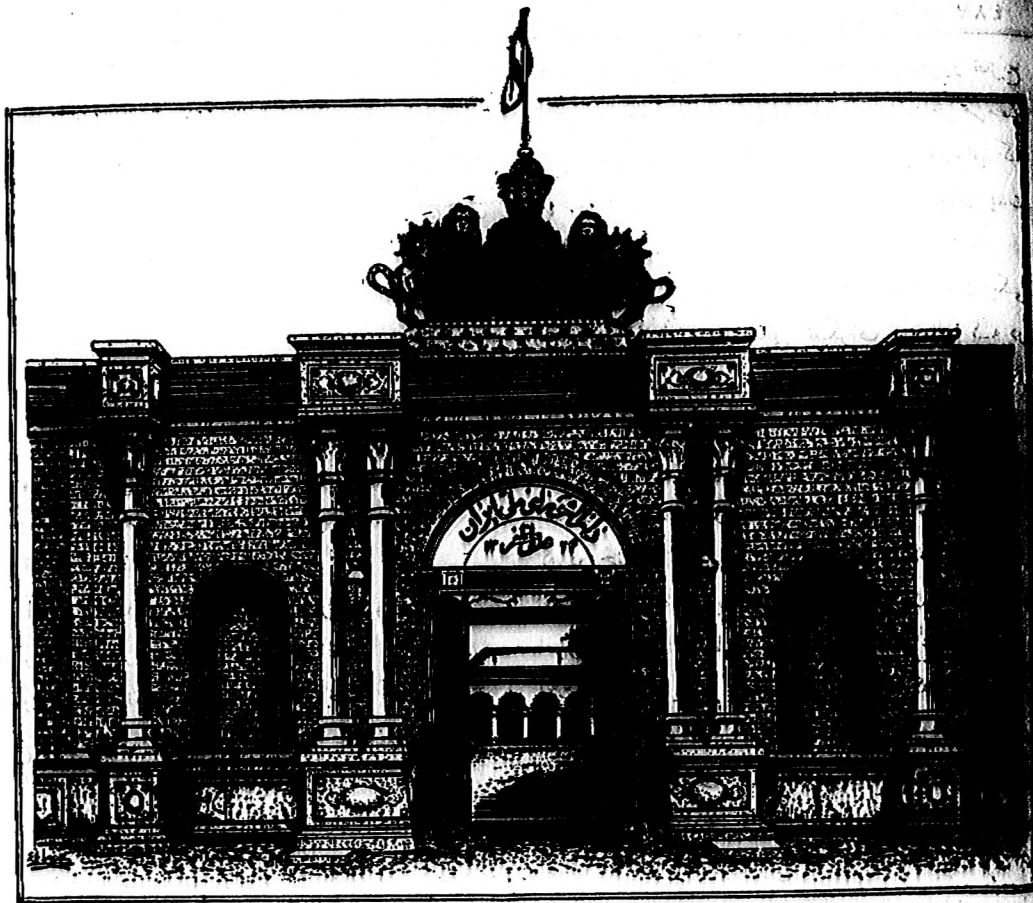

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۳۱	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره ۳۱
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه ليله يكشنبه ۱۹ اسفند ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۸ رمضان المبارک ۱۳۴۷	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود مطبعة مجلس	قیمت اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمت تک شماره بک قران

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقنینیه

صورت مشروح مجلس ليله بکشنبه ۱۹ اسفند ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۸ رمضان المبارک ۱۳۴۷

جلسه ۳۱

(مجلس سه ساعت و نیم از شب گذشته
 ریاست آقای شریعت زاده نائب رئیس تشکیل گردید)
 (صورت مجلس ليله چهارشنبه ۱۵ اسفند را
 آقای اورنگ قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه ۲۹
 آقایان: حیدری - حسنعلی میرزا - طهرانی - ازیدی
 افشار - افسر - آشتیانی - مفتی - همراز - الفت -
 جهانشاهی - حاج سید محمود - محمد آخوند - تیمورناش

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تثبیت مرخصی ۷۵ روزه آقای محمد آخوند	۴۸۷	
۲	تقدیم دو فقره لایحه از طرف وزیر پست و تلگراف راجع به کنفرانس بین المللی		
	تلگراف بی سیم - و راجع به کنفرانس بین المللی با سیم	۴۸۷	
۲	شور از ماده دویم بودجه ۱۳۰۸ مجلس شورای ملی	۴۸۷	۵۰۴

غالبین بی اجازه جلسه ۲۹
 آقایان: میرزا حسن خان وثوق - موقر - قوام - حاج رحیم آقا - میرزا ابو الفضل - محمد تقیخان احمد حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسین آقا ملک - حاج غلامحسین ملک
 در آمده با اجازه جلسه ۲۹

آقای دشتی
 غالبین با اجازه جلسه ۳۰
 آقایان: سید محبوب - عبدالحسین خان دیبا - افسر دشتی - آشتیالی - مفتی - جلالی - مهدوی - رفیع تیمور نایب - محمد آخوند - طهرانی

غالبین بی اجازه جلسه ۳۰
 آقایان: حیدری - میرزا حسن خان وثوق - الفت - موقر - حاج رحیم آقا - میرزا ابو الفضل - حاج سید محمود - محمد تقیخان احمد - حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک
 در آمدگان با اجازه جلسه ۳۰

آقایان: کازرونی - ذوالقدر
 در آمدگان بی اجازه جلسه ۳۰

آقایان: اسدی - قوام
 نایب رئیس - آقای ملک مدنی
 ملک مدنی - آقای طهرانی را غالب بی اجازه او شده اند در صورتیکه ایشان استعفاء کرده بودند خواستم از مقام ریاست استدعا کنم که اصلاح فرمایند.

نایب رئیس - خیر غالب با اجازه او شده اند. در صورت مجلس اعتراضی نیست؟
 (گفتند خیر)

نایب رئیس - صورت مجلس تصویب شد. قبل از شروع بدستور يك تذکری باید بعرض مجلس شورای ملی برسانم در جلسه هشتم اسفند خبر کمیسیون عریض و مرخصی راجع به مرخصی آقای محمد آخوند تصویب شد در آن خبر ابتداء و انتهای مرخصی تصریح شده بود یعنی از ۵ بهمن الی ۲۰ فروردین که ۷۵ روز است لیکن

در تعداد ابام خبر اشتباه شده و چهل و پنجروز تصریح شده بوده است اگرچه رأی مجلس اسبت باول و آخر مرخصی مزبور کافی است ولی من باب تذکر بهررض میزناسم که مرخصی آخوند محمد ۷۵ روز است. آقای وزیر پست و تلگراف.

وزیر پست و تلگراف - دو فقره لایحه است یکی راجع به کنفرانس بین المللی تلگراف بی سیم که در سال گذشته در واشنگتن منعقد شده بود و يك فقره راجع به کنفرانس بین المللی با سیم که امسال در بروکسل منعقد شده است برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی میکنم يك لایحه چندی قبل تقدیم کرده بودم راجع به پست که در چندین سال پیش در استکهلم منعقد شده بود و تقاضا کردم که تسریع فرمایند در تصویب آن ولی تا امروز به بنده از طرف کمیسیون اطلاع داده نشده است خاطر آقایان را هم مستحضر کردم که در لندن هم در ماه مه آینده تقریبا يك همچو کنفرانس تشکیل خواهد شد از دولت ایران هم دعوت شده است نمایندگانی مان را هم تعیین کرده ایم و معرفی کرده ایم و این خوب نخواهد شد در صورتی که ما این را قبول کرده ایم يك نمایندگانی در کنفرانس آتی داشته باشیم لوائح مربوطه بان تصویب نشده باشد این است که تقاضا میکنم از طرف مقام ریاست تا کفایت بشود که کمیسیون زود تر این خبر را بدهند که ما بتوانیم در کنفرانس لندن حاضر بشویم

نایب رئیس - آقای عباس میرزا
 عباس میرزا - عرض بنده در موقع ورود بدستور است. آن جا هم نوشته شده است
 نایب رئیس - بودجه ۱۳۰۸ مجلس شورای ملی مطرح است ماده دوم قرائت میشود
 (این قسم قرائت شد)

ماده دوم - رتبی که نسبت بکلیه اعضاء و اجزاء اداری مجلس شورای ملی توسط ادارات مربوطه مجلس تشخیص داده شده و هنوز تعرفه خدمت شان نگذشته فقط تا تاریخ تصویب این قانون مشمول ماده ۲۳ قانون

استخدام کشوری نبوده و همان تشخیص کافی و مترس است همچنین بصره ماده اول قانون استخدام اعضاء و اجزاء اداری مجلس مصوبه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ لغو گردیده و ماده دوم قانون ملبوس وطنی مصوبه ۲۹ دلو ۱۳۰۱ لغو و شامل تمام اعضاء و مستخدمین اداری مجلس میباشد

نایب رئیس - آقای وثوق
 آقای سید مرتضی وثوق - عرض کنم که ماده دوم این قانون خیلی پیچیده است بنده نمی فهمم که مقصود چه چیز است. اولاً ماده اول قانون استخدام اجزای مجلس بدینوسیله که مستخدمین مجلس جزو مستخدمین رسمی مملکتی بشوند و مشمول ماده ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ قانون استخدام کشوری نیز میباشد - خوب مستخدم وقتیکه رسمی شد و مشمول ماده ۲۳ قانون استخدام کشوری شد باید مطابق همان قانون اسبت با عمل بشود و مطابق آن قانون باید ارتقاء رتبه پیدا بکنند. اینجا مینویسد: رتبی که نسبت بکلیه اعضاء و اجزاء اداری مجلس شورای ملی توسط ادارات مربوطه مجلس تشخیص داده شده و هنوز تعرفه خدمت شان نگذشته فقط تا تاریخ تصویب این قانون مشمول ماده ۲۳ قانون استخدام کشوری نبوده و همان تشخیص کافی و معتبر است الی آخر.

بنده میخواهم عرض کنم این تشخیص اگر مقصود تشخیص هیئت رئیسه است خوب این را ممکن بود اینجا تصریح فرمایند که هیئت رئیسه تشخیص داده اند. اگر هم مقصود از ادارات مربوطه خود اعضاء و مستخدمین مجلس است که همان اشخاص يك رتبی برای خودشان با برای دیگری معین کرده اند که این بر خلاف ماده ۲۳ قانون استخدام کشوری است که میگوید باید اقل از رتبه مادون رتبه ما فوق برسند و این قسم ارتقاء بیابند یعنی تا رتبه پنج دو سال بدو سال و از رتبه پنج به بالا سه سال به سه سال ارتقاء رتبه بیابند. هیچکدام این ها را نگفته اند و همین قدر نوشته اند که ادارات مربوطه هر چه تشخیص دادند که مثلاً فلانکس رتبه چهار داشته باشد یا رتبه پنج آن صحیح باشد این

بر خلاف قانون استخدام است و ما نباید خود ما بت که قانون استخدام نوشتیم و برای مستخدمین بیچاره این همه اسباب زحمت فراهم کردیم با این تصویب نامهربانی که بعد صادر میشود آنوقت راجع به مستخدمین خود مان اینطور قانون بگذرانیم بنده حرفی ندارم البته اعضاء مجلس خوب کار میکنند تشکر هم دارم از شان ولی هر کدامشان که مستحق رفیع رتبه اند حقیقه مطابق ماده ۲۳ همان قانون دو سال بدو سال تا رتبه چهارم و از رتبه پنج بیلا سه سال سه سال رتبه بگیرند دیگر این ماده معنی ندارد همچنین آمدیم راجع به بصره ماده اول قانون استخدام اعضاء اداری مجلس مصوبه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۰۴ که می نویسد لغو شود برای چه؟ تشکیلات مجلس يك اداره تقنینیه هست و يك اداره مباشرت که آقایان مباشرین آن را اداره می کنند تقنینیه هم در تحت ریاست عالیه آقای رئیس است فقط يك معاون می خواهیم و از برای معاون هم این بصره تشخیص کرده است که از رتبه ۷ بیلا مطابق این قانون نمیتوانند بروند و دیگر رتبه ۸ و ۹ و مدیر کل که ما لازم نداریم اگر می خواهند این بصره را بکنی لغو نمایند خوب است بکنی اساساً قانون استخدام مجلس را درش تجدید نظر نمایند اگر لازم دارند از برای يك رتبی اعضاء مجلس ترتیب خاصی داشته و طرز مخصوصی ارتقاء پیدا کنند و بجای سه سال دو سال در يك رتبه بمانند خوب ما هم حرفی نداریم خوب است يك قانونی درست کنند بیآورند مجلس که آن قانون را اصلاح کنند ما هم حرفی نداریم والا با این ترتیبی که این جا تنظیم شده است که مستخدمین مجلس از این تاریخ مشمول ماده ۲۳ قانون مخالف دیگر اینکه مینویسد قانون ملبوس وطنی مصوبه فلان اصلاً قانون البسه وطنی مربوط به قانون بودجه نیست و بنده میدانم که این را دیگر چرا این جا نوشته اند و باید هر کس که مستخدم رسمی است باید لباس وطنی بپوشد این هیچ تذکرش در این جا لازم نیست و باید در يك ماد دیگری

تذکر داده شود و در این جا هیچ مورد ندارد.

نایب رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - تا اینککه بحث در ماده دوم است و موضوعاً خارج است از صحبتی که مقدمه می خواهم عرض کنم ولی تذکراً عرض میکنم: کمان می کنم اغلب اشکالات چه در جلسه گذشته و چه در این جلسه بر روی يك سوه قفله می است که تولید شده است و آن سوء تفاهم عبارت از این است که در بودجه يك مبلغ معتد بهی اضافه دیده میشود و اسالی در ابتدا وقتی که مشاهده میکنید خیلی اضافه می بیند در بودجه ۱۳۰۸ مجلس بسبب به بودجه ۱۳۰۷ ولی بطوری که در جلسه گذشته از طرف ریاست مباشرت مجلس بعرض آقایان نمایندگان محترم رسید و توضیح لازم را در این خصوص دادند کمان میکنم رفع اشکال شده باشد - این مبلغ را تفکیک کردند و هر مقدارش را معین کردند مربوط بکجا است دیگر اشکالی کمان نمیکنم از این جهت برای آقایان نمایندگان باقی باشد در این بودجه آقایان بخشهایی شده است و يك اضافاتی وجود یافته است از این مرحله میگذریم زیرا این مرحله گذشته و توضیحش هم داده شده است و آقایان نمایندگان محترم هم در جلسه گذشته رأی در جزئیات آن را دادند و ققره بقره گذشت و خانه پیدا کرد اما نسبت باین ماده دوم بطوریکه نماینده محترم توضیح دادند دوسه مقدمه اسباب اشکال برای نظریه ایشان شده است و آن دوسه جهت ایشان را وادار بمخالفت کرده است: اولاً اینکه میفرمایند مخالف قانون استخدام است که اعضاء و اجزاء مجلس شورای ملی داری رتبې بر خلاف قانون استخدام کشوری شده باشند عرض میکنم در دوره ششم همین مجلس مقدس شورای ملی ماده را در این خصوص گذراند که عیناً فعلاً بنظر محترم نان میرسانم: ماده الحاقیه قانون استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی مصوبه ۱۴ بهمن ۱۳۰۶ شمسی ورود بخدمت و ترفیع رتبه و تعیین اضافه حقوق اعضاء و اجزاء اداری مجلس شورای ملی و تشخیص و انتخاب اعضاء و اجزاء و مستخدمین اداری مجلس و تمام

رتببات و مشخصات راجعه با استخدام اداری مجلس و کلیه اجزای مواد قانون اداری مصوبه ۲۶ بهمن ماه ۱۳۰۴ با خود مجلس است بمالوره در استخدام مستخدمین الزامی باشناخ از منتظرین خدمت ادارات دولتی نیست و این حقوق راجع بگذشته و آینده محفوظ و واجب الاجرا است بنا بر این ماده هیئت رئیسه مجلس شورای ملی هر کس را از هر کجا و به هر رتبه که میل دارند حق انتخاب و اختیار دارند (مهمه نمایندگان)

احتشام زاده - اینطور نیست آقا

اورنگ - در بودجه ۱۳۰۸ بر آقایان اشتباه نشود ترك يك اختیاری است نه اخذ يك اختیار میکنند از امروز به بعد ما هر کس را که بخواهیم استخدام کنیم برای مجلس شورای ملی باید کاملاً تابع قانون استخدام باشیم

احتشام زاده - از سابق هم همینطور باید باشد

اورنگ - این ماده که این جور نیست عبارتش هم فارسی است عرض میکنم نه این است که ما تابع قانون استخدام نباشیم. خیر ولی حالا روی این ماده حرف میزنیم بعد بان موضوع هم میرسیم عرض میکنم مطابق این ماده که گذشته آمدند در مجلس نشستند و يك رتبه برای اعضاء مجلس شورای ملی معین کردند و حکم آن رتبه را هم باشخاص دادند حالا در این ماده دوم بودجه هم میگویند که تا این تاریخ تا امشب که این را تصویب میکنند از این افرادی که دارای این رتبهها در سابق شده اند هر که تا این تاریخ بموسسه نقاعد مراجعه نکرده اند و ورقه رسمی خدمتشان را نگرفته اند آن قانون شامل این افراد نیست (یعنی قانون استخدام کشوری) و این اشخاص می توانند تعرفه خدمتشان را بگیرند ولی از این تاریخ به بعد هر وقت که مجلس شورای ملی محتاج بمستخدم جدیدی شد باید کاملاً رعایت کنند قانون استخدام کشوری را از اول الی آخر . . . .

احتشامزاده - حالا هم همین طور است.

اورنگ - خوب اگر این طور بوده از این به بعد

بهم همینطور باشد و اگر خدای نخواستہ این طور نبوده باشد از این این طور باشد - اما راجع باین تبصره بصرفه در اساساً نماینده محترم منکر و خودش نشدند اینچاهم نگفتند ایندهمالتوری که ما صلاح اندیشی کردیم برای رخصت اعضاء و ادارات عموماً که همه لباس وطنی بپوشند هیچ منطقی ندارد که اعضاء اداری مجلس شورای ملی بهلباف باشند آنها هم اعضاء اداره اند و وظیفه میگیرند باید لباس وطنی هم بپوشند این را هم نماینده محترم منکر بپوشند. منتها گذاشتن این جمله در این جا موافق تقاضای ایشان نبود و بنده هم حرفی ندارم وقتی اساساً ماضدبق کردیم که این مسئله بیجا و مورد است از این جا بر میداریم و بیجائی که میخواهند میگذاریم و این قابل بحث نیست در ایشان مخالفتی با این موضوع ندارند این حاصل توضیحات بنده بود که در این جا خواستم بعرض آقایان برسانم

نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا در این ماده دو که در این جا نوشته شده است مخالفت بنده راجع به آن موضوعی نیست که آقای اورنگ فرمودند یعنی نسبت به مخارج فوق العاده که پیش آمده است و برای دفاع از این ماده آن توضیحاتی که در جلسه گذشته آقای ارباب دادند کافی بود اینجا يك مسئله است که در این ماده مواجه کرده اند مجلس را باین موضوعی که خود مجلس در دوره گذشته رد کرد و این جا باید بطور واضح و ساده حرف زد ما خودمان صاحب این خانه هستیم و باید تشخیص قضایا را بدهیم و آقایانی که موافق با این ماده میباشند باید خیلی واضح توضیح بدهند این جا موضوع اداره مجلس است اداره کردن این مجلس ناچه حد و ناچه رتبه هائی برای ما لازم است در مجلس گذشته يك مذاکراتی شد و يك اقداماتی شد که در اینجا هم رتبه ها همینطور تا رتبه معلوم بشود مذاکراتی که اینجا شد آقایان مذاکره کردند و عنوان کردند خوب این مجلس چند نفر رتبه نه لازم دارد و برای چه رتبه هشت و نه اصلاً لازم دارد (این را بگویند) مسئول قطعی اداره کردن مجلس بهائین

هستند و سه نفر مباشر معین میشود و این مجلس را اداره میکنند و در مجلس سابق مذاکره شد و بنده مذاکرات سابق را تجدید میکنم که آقایان متذکر شوند و آقایانی هم که نازه تشریف آورده اند ملتفت بشوند که رتبه وقتیکه به نه میرسد همینطور که در سایر وزارتخانهها هم جلو گیری میکنند بیائیم به بینیم که در مجلس اصلاً این رتبه ها لازم هست یا نیست البته همینطور که اینجا مذاکره شد اعضاء مجلس خوب کار میکنند و خوب بوظیفه خودشان رفتار میکنند ولی باید به بینیم که اگر اینها خیلی خوب کار میکنند باید تا رتبه چند برای آنها قائل بشویم بالاخره يك کسی که در رتبه پنج خوب کار میکند اگر يك کار زیادتری داشته باشد او را نمیشود رتبه نه داد. پس مقصود این ماده دو این است که خواسته اند این تبصره را که در قانون استخدام مجلس بوده است و رتبه هشت و نه را محدود کرده بودند و سعی کرده بودند آن تبصره را لغو کنند و در مجلس برای رتبه های هشت و نه باز بشود خوب اگر اینطور پیش برود ما که نمی دانیم لابد آقایان هیئت رئیسه حساب کرده اند که تا پنجسال دیگر، ده سال دیگر چند رتبه نه در مجلس خواهد بود و بالاخره راه خروج اینها چیست فایده برای آنها همین نقاعد خواهد بود؟ این نه نمیشود در وزارتخانه ها کار ها زیاد است در وزارت امور خارجه یا وزارت داخله حکام هستند، وزراء مختار هستند اینها میزنند به يك رتبه هائی که لازم است برسند ولی این جا اگر چند نفر رسیدند به رتبه نه ما آنها را چه کار کنیم بفرمائید به بینیم اگر معاون اداره محاسبات رسید به رتبه نه رئیس محاسبات هم که رتبه نه دارد آنوقت چه میشود پس همینطور بالاخره ده یازده نفر رتبه نه و هشت پیدا میشود این اشخاص را چه کار خواهند کرد و بالاخره این قضایا يك عکس العملی خواهد داشت که خود مجلس مجبور خواهد بود به ارجاع این مسئله این است که بنده میخواهم يك توضیح واضحی هیئت رئیسه یا آقایانیکه اطلاع دارند به بنده بدهند که فکر

کرده اند و چه فکر کرده اند و چه خیال کرده اند و مختم این کار چه میشود و ما به کجا میرویم و باید این را معین کرد و باید دانست که عاقبت این کار چه میشود و عاقبت این کار برای اعضاء مجلس و مجلس خوب است یا نه؟ هیچ در این موضوع صحبتی نشده فقط از گوشه و کنار يك مذاکرانی کردند و چیزی نفهمیدیم این است که بنده خیلی میل داشتم در این موضوع آقایان يك توضیحی میدادند که بنده هم میفهمیدم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

نایب رئیس - مذاکرات کافی است

(گفته شد. بلی)

نایب رئیس - پیشنهادات قرائت میشود پیشنهاد

آقای محمد ولی میرزا

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده دوم را چنین پیشنهاد میدارم

رتبه که نسبت به کلیه اعضاء مجلس شورای ملی تشخیص داده میشود مطابق قانون استخدام کشوری و مواد مصرحه در قانون استخدام کشوری و مواد مصرحه در قانون استخدام اعضاء اداری مجلس مصوبه ۲۱ بهمن ۱۳۰۴ خواهد بود و هرگونه رفیع و مزایائی مطابق مقررات همان قوانین خواهد بود

نایب رئیس - آقای محمد ولی میرزا

محمد ولی میرزا - این جا البته بحث و دقتی که آقایان میفرمایند در اطراف ماده دوم راجع به این است که آیا جائز و صلاح هست که در قانون استخدام اعضاء مجلس در تحت لوای ماده دوم يك صورت جدیدی تشخیص کرد یا خیر بنده هم فقط از این نقطه نظر بود که در جلسه قبل این پیشنهاد را کردم و این جا مسئله بطوری که آقای اورنگ توضیح دادند نیست آن قانون بجای خودش باقی است و آن تبصره مقرر صحیح است و هیچ محل زدید نیست که آن مواد سابق و تبصره و موادی که به مواد سابق الحاق شده است تکلیف استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی را قطع

بودجه مجلس يك اهمیت فوق العاده قائل هستم
بالاخرت - بلند تر

آقا سید یعقوب - برای اینکه بودجه مجلس يك اهمیت فوق العاده دارد و قانون اساسی و نظامنامه يك اختیاری به خود مجلس داده است و مداخله دیگری در این نیست و از آن طرف هم خود بنده این ماده را مطالعه نکرده ام بیشتر آقایان هم درش مطالعه نکرده اند این بود که بنده تقاضا کردم و با غیر محترم هم صحبت کردم که این ماده مراجعه شود به کمیسیون و در کمیسیون نظری بشود و نهایتاً آنچه مقتضی است عمل شود حالا آقایان هر طور صلاح میدانند عمل کنند

نایب رئیس - آقای رفیع

رفیع - اگر پیشنهاد آقا راجع به همین يك ماده باشد بنده مخالفتی ندارم ولی خود آقا باید فکر بفرمایند که ما اقتدرها وقت نداریم و اول سال نزدیک است و بودجه کل مملکتی باید تصویب شود و باقی کارها را باید بکنیم تکلیف این ماده هم در مذاکرات آقایان معین شده است يك پیشنهادی اینجا میشود و بالاخره تکلیف قاطع آن معلوم میشود و اگر بنا باشد اینکار را بجلسه های دیگر بگذاریم کارهای دیگرمان میماند

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای محمد ولی میرزا

محمد ولی میرزا - اجازه میفرمائید؟

نایب رئیس - در بین رأی نمیشود مذاکره کرد

محمد ولی میرزا - بنده پیشنهاد را مسترد میدارم یا

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب موافقم

نایب رئیس - بسیار خوب به پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب رأی میگیریم موافقین قیام فرمایند

(عده کمی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد پیشنهاد دیگر

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که ماده دو مجداً به هیئت محترم

مجلس راجع شود تا نظر شود عباس

نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - بنده عقیده ام این بود برای اینکه اختلاف نظر در این ماده رفع شود بهتر این بود که این ماده به کمیسیون برگردد و حالا که به ارجاع بکمیسیون رأی ندادند به هیئت رئیس مراجعه شود و يك نظریاتی در آنجا بکنند و بالاخره آقایان هیئت رئیس و آقایان وكلا يك مذاکره در خارج بکنند و يك مجلس خصوصی بکنند و با آقایان وكلا يك شوری بنمایند تا حقیقت این قضیه آنجا حل شود و يك ماده در آنجا تنظیم شود و به مجلس بیاید که با اتفاق رأی بدهیم و لزومی ندارد که ما در يك چیزی که راجع به خودمان است اختلاف نظر داشته باشیم در صورتیکه نظر هیئت رئیس در تشخیص رتبه های اعضاء اداری مجلس سابقاً در مجلس رأی داده شده بود و مبنایستی در این موضوع جدید با آقایان وكلا يك مشورتی میکردند. حالا بنده عقیده ام این است که این مسئله به هیئت رئیس مراجعه شود و در هیئت رئیس يك نظری بکنند و يك مشورتی با وكلا بکنند و بعد يك ماده بیاورند که به اتفاق رأی بدهیم و این کار ضروری ندارد

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده تصور میکنم که پیشنهاد آقا را اگر درست دقت بفرمائید وارد نیست برای اینکه این مسئله اصلاً وظایف هیئت رئیس نیست آن پیشنهاد ارجاع به کمیسیون را اگر بدون رأی مجلس آقای غیر تقاضا میکردند ممکن بود ولی صحبت هیئت رئیس نیست این قضیه بودجه است و باید ماده بودجه تنظیم شود و اختصاص به هیئت رئیس ندارد و مربوط به کمیسیون محاسبات است چنانچه در پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب محاسبات به کمیسیون محاسبات بود بنده رأی دادم و حالا هم اگر پیشنهاد ارجاع به کمیسیون بود رأی میدادم ولی چون از وظایف هیئت رئیس نیست مخالفم و باید هر اختلافی که در این بودجه هست به کمیسیون محاسبات مراجعه شود

عباسپیرزا - بنده مسترد میکنم
پیشنهاد آقای احتشام زاده

پیشنهاد میکنم در ماده دو پس از عبارت تشخیص
داده شده نوشته شود مطابق قانون استخدام آثاری مجلس
نایب رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - بنده نسبت به این ماده مخالف بودم
ولی چون متأسفانه موقع نطق به بنده نرسیده ناچار
شدم بوسیله تقدیم این پیشنهاد نظریات خودم را عرض
کم از دو حال خارج نیست چون موافقین با این ماده
مخصوصاً حضرت آقای اورنگ توضیحاتی که دادند این
طور مفهوم میشد که مقصود ایشان این است که عین
مصوباتی که سابقاً نسبت به اعضاء مجلس بوده است
بدون اینکه يك مفهوم تازه برای آن قوانین
و مصوبات در نظر باشد در نظر گرفته شود یا اینکه
يك وضعیت خاصی تازه میخواهیم برای مستخدمین اداری
مجلس قائل شویم. بنده خیال میکنم منظور این نباشد
که قانون تازه بنویسیم و قانون سابق را تحکیم کنیم.
برای اینکه يك قانون وقتی تصویب شد تا نقض نشده
است هیچکس نمیتواند بر خلاف آن تمبیری کند و بنده
تصور نمیکم که مؤسسه تقاعد و وزارت مالیه هم بخواهند
برخلاف مصوبات سابق و بر خلاف قانون استخدام مجلس
تعمیلی به مستخدمین مجلس بکنند. پس معلوم میشود که
يك منظور دیگری هست یعنی منظور این ماده این است
که اگر چنانچه بر خلاف قانون استخدام اعضاء اداری
مجلس شورای ملی يك عملیاتی شده باشد یعنی يك موقعی
تشخیص بدمورد شده باشد قانونی بشود (چون مطابق قانون
استخدام اعضاء اداری مجلس بقیودی که در قانون استخدام آنها
هست راجع به ترفیع رتبه و غیره مقیدند یعنی بدون طی رتبه
مادون نمیتوانند رتبه مافوق بروند و یا اینکه مطابق قانون
باید چندسال در آن رتبه بمانند) و بنده تصور میکنم که
مجلس شورای ملی و ادارات مجلس شورای ملی حق نداشته اند
بر خلاف مصوبات سابق عملی بکنند و گمان میکنم که
حتماً مطابق همان مصوبات ملزم بوده اند رعایت همان
مقررات را در باب ترفیع مستخدمین بکنند و اگر بخواهید

بوسیله وضع این ماده این استفاده را بکنند خوب نیست
و گمان میکنم که اگر این ماده هم تصویب شود باز
آقایان میتوانند آن استفاده را از این ماده بکنند. نسبت
به سایر مندرجات و مسائل این ماده هم عرض میکنم
که من جمله مسئله الفاء تبصره. بنده یکی از آن
اشخاصی هستم که معتقدم هیچ داعی ندارد و علتی ندارد
که مستخدمین اداری مجلس را از رتبه های هشت و نه محروم
بکنیم و اگر بنا بشود که سایر مستخدمین حق دارند
به رتبه های هشت و نه برسند مستخدمین مجلس شورای
ملی چه گناهی کرده اند که از این حق محروم بمانند ولی
معتقد نیستم که در موقع قانون بودجه این مسئله بیاید
و بخواهند این حق را بدهند. بنده معتقدم که يك ماده
الحاقیه همانطور که در دوره گذشته برای قانون استخدام
اداری مجلس وضع شد وضع شود و این حق هم که در
سابق سلب شده است داده شود. یکی دیگر موضوع
این ماده مسئله لباس وطنی است و بنده تعجب میکنم
که مستخدمین اداری مجلس شورای ملی چرا نباید لباس
وطنی بپوشند و مثل عموم مستخدمین مشمول آن قانون
که راجع به لباس وطنی است هستند و موظف بوده اند
که لباس وطنی بپوشند و بنده اطلاع دارم که مستخدمین
مجلس همیشه سعی میکرده اند مثل سایر مستخدمین
لباس وطنی بپوشند و مشمول این قانون بودند و بکلی
بنسبه این را زائد میدانم و يك قانونی تا نقض نشده
است بقوت خودش باقی است و آن قانون ملبوس وطنی
شامل مستخدمین مجلس هم هست. این بود نظریات بنده
نسبت به این ماده و برای اینکه نظریات خودم را نسبت
به اصلاح این ماده عرض کرده باشم پیشنهاد کردم که
قبل (از تشخیص داده شده است) نوشته شود مطابق قانون
استخدام اداری مجلس تشخیص داده شده است که رعایت
مصوبات مجلس شده باشد که بر خلاف قانون نخواهند از
آن استفاده کرده باشند.

نایب رئیس - در توضیحات آقای احتشام زاده مراعات
ماده ۶۳ را فرمودند و بملاوه در توضیحاتی که دادند

در موضوعی که مورد بحث بود بحث نکردند. آقای غنبر
فرمائید؟

غنبر - نماینده محترم در دو قسمت اخیر ماده موافق
بودند و تصدیق کردند که هم باید اعضاء اداری مجلس
لباس وطنی بپوشند و هم در قسمت اینکه از رتبه هفت
بدرتبه های هشت و نه بالا بروند و علت ندارد که
مستخدمین اداری مجلس از این حق محروم باشند فقط
نمایندگانشان در قسمت اول بود که چرا ماده ۲۳ قانون
استخدام اداری را میخواهیم لغو کنیم. این قسمت
نمایندگانشان بیک عدد تند نویس مجلس است که بنا بر
اعلان سابقی که در چندسال قبل (نظرم نیست) کردند
«هفتاد و هشتاد نفر برای مسابقه حاضر شدند تنها یک نفر
از عهده امتحان بر آمد و تصدیق میفرمائید که رتبه
يك و سی و دو تومان حاضر نخواهد شد ناچار شدند
در آن موقع آقای دبیا نایب رئیس مجلس حضور داشتند
در آن مجلس آن شخص را با رتبه که بالاخره استخدامش
کردند و از این قبیل یکی دو نفر آدم هستند در صورتیکه
سلف آن آدمی که با رتبه دو استخدام شده است مطیع
بوده است که با شصت و هشت تومان رتبه چهار بوده
ولی خلفش را با رتبه دو و چهل و دو تومان استخدام
کرده اند و اگر بخواهید ماده ۲۳ قانون استخدام را
در این جا مجرا کنید قهراً باید آن شخص از این جا
خارج شود. غرض این است از این ماده حالا هر
طور مجلس شورای ملی تصویب میکند مختار است.

نایب رئیس - آقای زوار اجازه خواسته اید؟
زوار - موافقم

نایب رئیس - رای میگیریم.
احتشام زاده - بنده مسترد میدارم

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی پیشنهادی که
حضرتعالی داده اید موقعش حالا نیست در موقع رای
گرفتن تکلیف آن معلوم میشود پیشنهاد آقای لاریجانی
(شرح آتی خوانده شد)

اینجناب پیشنهاد میجام ماده دو بشرح ذیل نوشته

شود ماده ۲ - کلیه مستخدمین اداری مجلس شورای
ملی که فعلاً مشغول خدمت هستند دارای رتبه خواهند
بود که برای آنها از طرف مؤسسات مربوطه مجلس
تشخیص شده است و از این تاریخ به بعد مشمول مقررات
قانون استخدام کشوری خواهند بود.

تبصره - قانون استخدام اعضاء اداری مجلس شورای
ملی مصوب ۲۱ بهمن ۱۳۰۴ شمسی و مواد الحاقیه
راجعه به آن مصوبه ۱۴ بهمن ۱۳۰۶ شمسی ملغی
است.

نایب رئیس - آقای لاریجانی

لاریجانی - بنده مقصودم این بود چون میفرمائید
بایستی اعضاء مجلس مشمول قانون استخدام باشند و از
آطرف هم يك رتبه برای آنها معین شده و در بودجه
های سابق تصویب شده و اگر بخواهیم از اول آنها را
مشمول قانون استخدام کنیم تولید يك زحقی میکنند
و بملاوه مجلس بودجه های سنواتی را تصویب کرده است
بنا بر این بنده عقیده ام این است که تا امروز آن
قوانین سابق و تشخیصاتی که درباره آنها داده شده است
مجری باشد و از این به بعد مشمول قانون استخدام باشند
نایب رئیس - آقای دکتر حسنخان عضو کمیسیون
هستید؟

دکتر حسنخان - خیر.

نایب رئیس - آقای زوار چطور؟

زوار - خیر.

نایب رئیس - (خطاب به آقای غنبر) عقیده کیسیون
چیست؟

غنبر - بسته بنظر مجلس است.

نایب رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای
لاریجانی. آقابانیکه موافقت قیام فرمایند.

(معدودی برخاستند)

نایب رئیس - رد شد. ماده دوم مجدداً قرائت میشود
و رأی میگیریم.

(بشرح گذشته خوانده شد)

نایب رئیس - رأی میگیرم به ابتداء آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .

(عده قلبی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد . بنده يك تذکری به آقایان میدهم و آن این است که تصویب ماده اول این قانون متضمن تصویب ماده دوم این قانون است .

آقای بیات

بعضی از نمایندگان - اینطور بدست .

مرضی قلیخان بیات - تصویب ماده اول وارد شدن ماده دوم بمقیده بنده هیچ استلزامی ندارد بواسطه اینکه در ماده اول يك اعتباراتی نوشته شده است برای يك مقامهائی و ماده دوم يك قوانینی را افور کرده و يك قوانینی را خواسته است . بز قرار کنند این ماده دوم رد شد بنا بر این آن اعتبارات مطابق آنچه که قانون اجازه میدهد در آن اقلام عمل میشود یعنی هر قلمی که تطبیق با قانون کرد پرداخته میشود و هر قلمی که تطبیق نکرد اضافه اش اعتبار خواهد بود و داده نمیشود و آنچه که مطابق قانون است پرداخته خواهد شد هیچ اشکالی نخواهد داشت و مطابق تمام بودجه ها هم هست هر رتبه که در بودجه زیاده نوشته شده بعد با تطبیق با قانون کمتر میشود و اشکالی پیدا نمیکند بهم دیگر هم مربوط نیست .

جمعی از نمایندگان - صحیح است

نایب رئیس - آقای باسائی هم در این باب نظری دارند !

باسائی - بنده هم نظرم همان بود که آقای بیات فرمودند

نایب رئیس - بسیار خوب دیگر در این مطلب بحث نمیشود ماده سوم

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده سوم - برای مصارف فوق العاده مجلس شورای ملی مبلغ بدست و چهار هزار و هفتصد تومان موافق ماده (۳) ضمیمه تشخیص و اعتبار به مباشرت مجلس داده میشود .

نایب رئیس - آقای وثوق

آقا سید مرضی وثوق - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - در این ماده سه که حالا ماده دو شده است بنده دو نظر دارم یکی اینکه در تفصیل آن دوازده هزار تومان اعتبار خصوصی خواسته اند خواستم توضیح بدهند که این اعتبار خصوصی چیست ؟ در صورتیکه مخارج مجلس تمامش معین شده و خیلی هم زیاد است دیگر این اعتبار خصوصی چیست ؟ اگر ممکن است آقایان این را به يك حد کمتری قائل شوند پنج شش هزار تومان برای خصوصیات کافی است این يك مطلبی که دیگر هم خواستم عرض کنم که اینجا نوشته شده است پنج هزار تومان اعتبار کتابخانه . يك پیشنهادی هم عرض کرده ام حالا هم توضیح عرض میکنم . در این مملکت چیزیکه بررور فراموش میشود این است که يك کتبی که از طرف يك اشخاصی ایرانی تألیف میشود بالاخره به يك ادله چاپ و توزیع نمیشود ممکن است نویسنده آن کتاب بضاعت نداشته باشد و از این گذشته ممکن است تشویق هم نشوند این است که در مملکت بررور دیده میشود که آثاری از نویسندگان جدید بدست به این جهت بنده پیشنهاد کردم که از پنج هزار تومان اعتبار کتابخانه هزار تومانش اختصاص داده شود به طبع دو کتاب يك کتاب ادبی و يك کتاب تاریخی که بطور مسابقه خود مجلس تشخیص بدهد از این کتبی که تقدیم مجلس شده است کدام بکس بهتر است و هزار تومان از این پنج هزار تومان خرج طبع این دو کتاب بشود که خود این وسیله باشد اشخاصی که کتبی مینویسند و تقدیم مجلس میکنند مجلس هم برای تشویق آنها دو کتاب را چاپ کند و این کتابخانه هم حالا که کتبش زیاد شده است چهار هزار تومان برای خرید کتاب آنجا کافی است و اگر آقایان اجازه بدهند هزار تومان آن برای طبع دو کتاب تخصیص شود .

نایب رئیس - آقای زوار

آقای زوار - موضوع اعتباریکه مورد تعرض آقای نماینده محترم واقع شده است اعتبارات مخارج بدست فقط تقاضای ایشان شده است و این مسئله در تمام وزارتخانه ها هست و از طرف مجلس بالمذاضع به آنها داده شده است و بنده خیلی متأسف هستم با اینکه نمایندگان محترم كلا و جزاً از وضعیت مجلس مسبوق هستند و همه تصدیق میکنند که امور مالیاتی مجلس مقدر مراتب است با این حال اختلال میکنند .

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده هم در این ماده سه نسبت به مدیر فنی که يك نفر تبعه خارجه است و در يك چهار هزار و دویست تومان خرج او میشود مخالفم زیرا مطابق در طهران زیاد است و مدیر فنی تبعه خارجه هم ندارند خیلی هم خوب از عهده بر می آیند و بنده لازم میدانم که چهار هزار و دویست تومان بیک نفر مدیر فنی تبعه خارجه بدهیم در صورتیکه همانطور که عرض کردم مطابق دیگر هم هستند که خیلی هم خوب از عهده کارشان بر می آیند و مدیر فنی چهار هزار و دویست تومانی هم ندارند با این ملاحظه بنده با این قسمت مخالفم .

نایب رئیس - آقای روحی

روحی - بنده اظهارات آقا را نشنیدم با این جهت نمیتوانم اطلاع کنم .

نایب رئیس - آقای عدل

عدل - بنده هم مخالفم .

نایب رئیس - آقای شمیرانی

شمیرانی - البته خاطر محترم نمایندگان مستحضر است که بنده بواسطه حسن ظن نمایندگان عضویت مباشرت را عهده دار شدم و در همان جلسه اول بنده بسمت عضو مشاور انتخاب شدم و باید هم همینطور باشد چرا ؟ برای اینکه اداره مباشرت در تحت توجهات و نظریات آقایان ارباب کبخترو بطوری اداره شده که غیر از این شرف سمت دیگری برای مباشرتین معین نمائیند خصوصاً که خاطر مبارک همه آقایان مستحضر است که بنده در اداره مباشرت با اینکه از جزئیات بودجه تفصیلی

اداره مباشرت مجلس بواسطه کثرت کرفتناری و جمله اولی که عرض کردم کاملاً مستحضر نبودم همینقدر عرض میکنم که این بودجه خصوصاً این قسمت که مطرح است مطابق همان بودجه هائى است که در سنوات قبل هم تصویب شده است و اداره مباشرت ابدأ در آن تغییری نداده است و مثل سنوات قبل این ماده را پیشنهاد کرده است . . . .

ملك آرائی - دوازده هزار تومان اعتبار خصوصی چیست ؟

شمیرانی - صورت جزء دارد .

بعضی از نمایندگان - ندارد

شمیرانی - ندارد ؟ بسیار خوب

نایب رئیس - آقای عدل

عدل - بنده با اعتباراتی که به مجلس داده میشود مخالف نیستم ولی راجع به تنظیم این ماده و اعتباراتی که در چندین جا به قلم آمده است میخواهم يك توضیحی به بنده بدهند که اطلاعاتم زیاد تر شود آنوقت شاید رای بدهم و اینکه آقای شمیرانی فرمودند مطابق بودجه پارسال است متأسفانه بنده پارسال هم موافق نبودم . در اینجا هر اداره را که قلمداد کردند در زیر آن يك اعتباری هم برای آن قائل شده اند بعد هم يك اعتبار فوق العاده اینجا قلمداد کرده اند میدانم آن اعتبارات چیست و این اعتبارات چه چیز است . مثلاً مینویسد تعمیر و تهیه نواقص آثاریه هزار تومان بعد مینویسد تعمیرات مروری آثاریه هزار و هفتصد تومان خوب اگر اولی کم بود که این قسمت بعد را نوشتند ممکن بود یکمرتبه قسمت اول را زیاد تر بنویسند دیگر آن چیست این چیست . تعمیرات چیست ؟ مروری کدام است . اینجا مینویسد اعتبارات فوق العاده که پیش بینی نشده خیلی خوب دیگر اعتبار خصوصی چیست بنده که ملتفت نمیشوم خوب است بکنفر توضیح بدهد تا شاید موافق بشوم و رای بدهم

مخبر - در قسمت اول تعمیرات و تهیه آثاریه مربوط

مجلس بود اگر قصد آقایان این است که آنها درو اصل
 میشود اما هنوز فروردین را درک نکرده ایم لیسیت مان
 پیشنهاد هم زیاد جدی بیستم موافقت نکردید مسترد میدارم
 نایب رئیس - پیشنهاد آقای دشتی
 (شرح آتی خوانده شد)
 پیشنهاد میکنم رقم دوم از ماده سوم حذف شود
 نایب رئیس - آقای دشتی
 دشتی - اصافا وکلاء باید نمونه صرفه جوئی در مملکت
 بشوند بودجه نود هزار تومان را اولاً میشد به بیست هزار
 تومان سر و تنهش را بهم آورد حالا که اشد عرض کم
 که این ماده سه هم بمقیده بنده بکلی زاید است و
 چون موقع صحبت بنده اشد فعلاً حرفم راجع به فقره
 دو از ماده سه است که پنج هزار تومان است برای کتابخانه
 البته این بنظر غریب است که پنج هزار تومان کتابخانه
 را بنده مخالفت میکنم ولی کتابخانه مجلس مثل اعضاء
 آری بدن انسان شده است اعضاء آری بقول علمای
 طبیعی اعضائی است که چون وظایف خود را عمل
 نکرده است کم کم عضو زائد شده است مثل آباندیس
 پرده گوش که اینها عضو زائد هستند کتابخانه مجلس
 هم همین حکم را پیدا کرده است کتابخانه مجلس که
 رو بهمرفته در این مدت قریب ده دوازده هزار جلد
 کتاب پیدا کرده است کتابهایش هم مفید است ولی
 هیچکس از آن استفاده نمیکند فقط در دوره ششم
 آقای تقی زاده گاهی میرفتند استفاده میکردند الا
 بروید واردین و خارجین کتابخانه مجلس را به بینید
 اگر در شبانه روزی پنجمنفر وارد و خارج شدند حق
 دارید بالاخره همه چیز را که نباید تقلید کرد کتابخانه
 را که نباید موزه درست بکنیم موزه را هم میکذارند
 در معرض نظر عموم ما بک کتابخانه ساختم مثل اندرون
 سلطین قدیم اعضاء هم دارد رئیس هم دارد ولی هیچ
 کس نمیتواند برود کتاب بخواند و استفاده کند از
 آن طرف نمی هزار تومان چهار هزار تومان خرج میکنند
 و کتاب میخرند فقط برای اینکه نمایشی در این عمارت

بناشد ممکن است این پول را خرج کتاب بکنند و از
 کتاب استفاده بکنند و من نمیدانم چرا تا بحال مجلس
 در این فکر نیفتاده که این کتابخانه را به معرض استفاده
 عموم بگذارد در این صورت این هیچ فایده ندارد و بنده
 عرضم توضیح بود پیشنهاد کنوم را هم مسترد میدارم
 نایب رئیس - پیشنهاد آقای عباس میرزا
 (مان مضمون خوانده شد)
 در ماده سوم پیشنهاد میخانم که از مبلغ پنج هزار
 تومان اعتبار کتابخانه مبلغ هزار تومان تخصیص داده
 شود به تأسیس یک جلد بهترین کتاب ادبی و یک جلد
 بهترین کتاب تاریخ که تألیف شده باشد و مطابق نظامنامه
 باید بمسابقه تشخیص شود
 نایب رئیس - آقای عباس میرزا
 عباس میرزا - بنده توضیحاًم را دادم
 نایب رئیس - آقای روحی عضو کمیسیون هستید
 روحی - خیر
 نایب رئیس - آقای مخبر چه میفرمائید
 مخبر - بسته بنظر مجلس است
 نایب رئیس - رای میکنیم به پیشنهاد آقای
 عباس میرزا بر تریبی که قرائت شد آقایان موافقین قیام
 فرمایند.
 (عده کمی برخاستند)
 نایب رئیس - تصویب نشد پیشنهاد آقای احتشام
 زاده.
 (مان ترتیب خوانده شد)
 پیشنهاد میکنم در ماده سه بجای عبارت اعتبار
 خصوصی نوشته شود انعام مستخدمین جزو مجلس
 دوازده هزار تومان
 نایب رئیس - آقای احتشام زاده
 احتشامزاده - آقای نماینده محترم برای دفاع از این
 دوازده هزار تومان و برای اینکه جلب مساعدت و توجه
 نمایندگان را کرده باشند عنوان مستخدمین جزء مجلس
 را پیش کشیدند. بنده عرض میکنم اگر حقیقه این

دوازده هزار تومان که نوشته شده برای انعام و عیدی
 مستخدمین جزء نوشته شود. ولی اگر يك قلم دیگری
 این بجه مناسب برای دفاع از آن قلم عنوان مستخدمین
 جزء را فرمودند ؟ این است که بنده پیشنهاد کردم که
 اگر آقای مخبر نظرشان از این قلم عیدی مستخدمین جزء
 است اینطور نوشته شود و ایشان پیشنهاد بنده را قبول
 کنند.
 مخبر - اولاً آقای صدیق میفرمایند که بنده لوح محفوظ
 بیستم که کلیه ارقامی که در کمیسیون محاسبات گذشته
 حفظ کرده باشم. البته يك اقلامی است که آمده و
 گذشته و بر جسته ترش همین بود که در نظر بنده بود و
 عرض کردم و خلاصه فرمایشات حضرتعالی مثل این است
 که بکلی سلب اطمینان از اداره مباشرت میفرمائید.
 کمیسیون محاسبات مجلس که انتخاب شده است این بودجه
 از نظرشان گذشته است. اگر حقیقه اینطور است ممکن
 است آقا تشریف بیاورید در کمیسیون محاسبات و بکمر تبه
 بطور تفصیل این قسمتها را ملاحظه بفرمائید و اگر
 چنانچه غیر از این است که عرض کردم.
 احتشام زاده - بنده این پیشنهاد را مسترد میدارم.
 نایب رئیس - پیشنهاد آقای زوار
 (مان شکل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم که در ماده ۳ بجای عبارت کتاب
 خانه الی آخر نوشته شود برای ساختن يك کتابخانه که
 باعث استفاده عموم باشد
 نایب رئیس - آقای زوار
 زوار - عرض کنم گویا فرمایشات نماینده محترم
 آقای عباس میرزا را آقایان درست توجه نفرمودند. برای
 اینکه کتابخانه مجلس شورای ملی که حقیقه دارای چندین
 هزار جلد کتاب است بالاخره در دسترس استفاده عموم
 نیست. کتابخانه عبارت از آن است که از آن بشود
 استفاده کرد یعنی کتابخانه باید عمومی باشد و عموم از
 آن استفاده کنند این کتابخانه که در آخر مجلس است
 بلکه یک سال که بفضولت کمیسیون محاسبات مفتخر بودم

تقریباً در نظرم هست دوازده هزار تومان یا پانزده هزار
 تومان پیش بینی شد برای ساختن يك باب کتابخانه
 در این طرف مجلس که در دسترس عموم باشد ولی
 متأسفانه مجلس قبول نکرد حالا هم بجای این پنج هزار
 تومان (که هیچ موقع ندارد مثلاً برای آثابه است
 در صورتیکه کدام آثابه را لازم دارد آثابه کتابخانه از
 هر حیث منظم است) بنده موافقت میکنم که یکباب
 عمارت ساخته شود برای کتابخانه ولی جائی ساخته شود
 که عموم بیایند در تحت يك نظامنامه صحیحی از آن
 استفاده کنند. این بود که بنده این پیشنهاد را کردم
 نایب رئیس - آقای شمیرانی
 شمیرانی - عرضی ندارم
 مخبر - آقا صدیق میفرمائید ما پنج هزار تومان بنائمی
 که آقا در نظر گرفته اید که در دسترس عمومی هم واقع
 شود نمیشود ساخت و این پنج هزار تومان برای کسر کتاب
 و آثابه که لازم بود پیشنهاد شده است و اگر چنانچه
 مصرف شود جزء صرفه جوئی میباشد و از این حیث
 بنده معذرت میخواهم
 نایب رئیس - آقای زوار يك پیشنهاد دیگری کرده
 اند رأی میکنیم به پیشنهاد آقای زوار موافقین قیام فرمایند
 (عده قلبی قیام نمودند)
 نایب رئیس - تصویب نشد. آقای احتشام زاده جناب عالی
 پیشنهادتان را مسترد داشید ؟
 احتشام زاده - پیشنهادی که برای صرف دوازده
 هزار تومان کرده بودم مسترد نکردم
 نایب رئیس - رأی میکنیم به پیشنهاد آقای احتشام
 زاده راجع به صرف دوازده هزار تومان اعتبار خصوصی
 آقایان موافقین قیام فرمایند
 (چند نفری برخاستند)
 نایب رئیس - تصویب نشد پیشنهاد آقای فیروز آبادی
 (مان ترتیب خوانده شد)
 بنده پیشنهاد میکنم که عوض دوازده هزار تومان نوشته
 شود پنج هزار تومان

(نخندند تا بندگان) ...
 نایب رئیس - آقای فیروز آبادی ...
 فیروز آبادی - بنده خیلی متأسفم که در اینجا هر وقت از اقتصاد مردم بك گفتگوئی میکنم طوری آقایان تلقی میکنند مثل يك مملكتی كه سالی پنج میلیارد عایدی داشته باشد معلوم میشود خبری از حال موكلین خودشان ندارند اگر خبر داشتند این پیشنهاد های بنده را حسن تلقی میکردند نه اینکه این طور بكنند حالا اطلاع ندارند در اینجا هم اعتبار خصوصی نوشته دوازده هزار تومان بنده گمان میکنم چون اعتبارات دیگری در این لایحه هست پنج هزار تومان كقات میکند پیشنهاد حذفش را نكردم كه نگویند عیدی و بعضی چیزها است پنج هزار تومان پیشنهاد كردم و برای آن مقاصدی هم كه اینجا مذاكره اش شد كافی است آن هفت هزار تومان دیگر را برای كار های اهم و الزم صرف كنند این پیشنهاد بنده بود و امیدوارم آقایان در پیشنهادات اقتصادی اینقدر حمله به بنده نكنند بخصوص آقای عدل - بنده كه رای نخواهم داد
 فیروز آبادی - خوب بنده لازم هم نیست
 مخبر - آقا اگر پیشنهاد حذف این ماده را می فرمودید باز ممكن بود يك نوع دفاع كرد ولی تقلیل را وقتی میتوانید قائل بشوید كه تمام آن اقلامی كه این ماده را تشكيل داده است ازش كسر بفرمائید آنوقت این پیشنهاد را بفرمائید و الا با این ترتیب كه نمیشود يك قسمت آنرا حذف كرد باین جهت بنده نمیتوانم قبول كنم
 فیروز آبادی - اعتبارات هر چه لازم است میدهید هر چه لازم نیست نمیدهید
 نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایان بكنند تصویب میکنند قیام فرمائید
 (دو سه نفری قیام كردند)
 نایب رئیس - تصویب نشد. پیشنهاد دیگر آقای زوار (بمضمون ذیل خوانده شد)
 بنده پیشنهاد میکنم پنج هزار تومان كتابخانه حذف شود

ماده سوم است قرائت میشود
 (بشرح ذیل خوانده شد)
 ماده سوم - برای حقوق و مخارج و انانیه دوازده ماهه مطبعه مجلس مبلغ چهل و هشت هزار و پانصد و پنجاه و دو تومان موافق فقرات (۱) و (۲) ضمیمه اینقانون به مباشرت مجلس داده میشود
 نایب رئیس - آقای وثوق
 نایب رئیس - عرضی ندارم
 نایب رئیس - آقای عباس میرزا
 عباس میرزا - عرضی ندارم
 نایب رئیس - آقای فیروز آبادی
 فیروز آبادی - بنده هم با وجود اینکه زیاد میدانم عرض نمیکم
 نایب رئیس - رای میگیریم به ماده سوم آقایان موافقین قیام فرمائید
 (اغلب برخاستند)
 نایب رئیس - تصویب شد ماده پنجم كه فعلا چهارم است
 (بشرح آتی خوانده شد)
 ماده چهارم - مجلس شورای ملی بمباشرت مجلس اجازه میدهد كه عوائد مطبعه مجلس و باغ بهارستان در صورت مشروح مذاكرات مجلس را تماماً در يك دفترى گذاشته بانضمام عوائد از سال ۱۳۰۵ مؤسسات مزوره به بعد را برای وارد كردن ماشین كاغذ سازی و لوازم ناسیس و استخدام متخصن اختصاص دهد كه هر چه زودتر از طرف مباشرت مجلس اقدام بعمل آید
 نایب رئیس - آقای وثوق
 وثوق - بنده مخالف نیستم فقط استدعا میکنم يك اعتبار را يك ملی بنویسند
 نایب رئیس - آقای زوار
 زوار - بنده هم موافقم با فرمایش آقای وثوق میخواستم پیشنهاد هم بدم
 نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - عرضی ندارم
 نایب رئیس - آقای فیروز آبادی
 فیروز آبادی - عرضی ندارم
 نایب رئیس - آقای كازرونی
 كازرونی - موافقم
 نایب رئیس - آقای یاسائی
 یاسائی - عرض میشود این عواید مطبعه مجلس كه ذخیره شده است برای خریدن كارخانه كاغذ سازی معلوم نیست چقدر است. در آن سنواتی كه عوائد مطبعه بك قدری زیاد میشد در روزنامهها با آب و تاب و يك عبارات مشعشعی نوشته میشد كه عایدات مطبعه مجلس چقدر است ولی حالا كه كسر شده ابدأ اسمی ازش نیست در صورتیكه این عایدی هم اگر می آمد جزء عواید عمومی مملكت و بعد حساب میشد يك چیزی بود. جزء عواید عمومی مملكت هم معلوم نیست عایدی مطبعه مجلس چقدر است اینجا هم معلوم نیست چقدر است و چقدر بمصرف متخصن و سایر مخارج رسیده است. بنده عقیده ام این است كه باید از طرف كیدسیون محاسبات یا مباشرین توضیح دهند كه این عایدات چقدر است. بعلاوه مانعی ندارد مجلس رای داده است كه این عایدی صرف اینكار بشود اگر این ماده هم نبود بمقیده بنده اینكار میشد و هیچ اشكالی نداشت در هر صورت بنده خیال میکنم اگر توضیحاتی داده شود و مطلب معلوم شود بهتر است.
 نایب رئیس - آقای عدل
 عدل - مخالفم
 نایب رئیس - آقای زوار
 زوار - خاطر نماینده محترم متوجه است كه این بودجه بودجه ۱۳۰۸ است. راجع بعواید مطبعه مجلس و باغ بهارستان دو بودجه ۱۳۰۷ كاملاً توضیح داده شد و آنجا معلوم شد. اینهم برای آتی است فعلا آتی را نمیتوان تعیین كرد كه چقدر عمل خواهد كرد بلکه اصلاً تكرك آمد باغ بهارستان را زد این را نمیشود پیش بینی كرد اجازه بدهید حضور مبارك آقا عرض كنم كه

عوائد مطبوعه مجلس را نمیشود در بودجه مجلس اداره
مباشرت پیش بینی کند حتی در بودجه کل مملکتی هم
نمیشود پیش بینی کرد از این جهت کمالاً میکنیم این
اعتراض آقای بی موضوع بوده

نایب رئیس - آقای عدل
عدل - آقایانی که در دوره ششم و پنجم تشریف
داشتند مسوقین که بنده راجع به مطبوعه مجلس همیشه
مخالفت داشته ام حالا هم ناچارم عرایض خود را عرض
کنم
زوار موافق بودند

عدل - خیر موافق نبودم دلیلش این است که بنده
عقیده ام این است هر اداره هر وزارتخانه هر مؤسسه
البته يك اندازه تشریفات برای آن لازمست مثلاً وزارت
مالیه يك عمارتی که بقدر وسع وزارت مالیه ایران
باشد باید داشته باشد همینطور مجلس البته باید يك
تشریفاتى برای خودش داشته باشد از حیث تجلیات
اداراتش اعضایش و همه چیزش ولی بقدر وسع این
مملکت حالا مطبوعه مجلس از تشریفات گذشته و تجارت
شده است بنده هیچ جای دنیا را سراغ ندارم که
پارلمان يك مملکتی مشغول تجارت باشد

کازرونی - تجارت چرامی فرمائید
عدل - توجه فرمائید این عرض بنده صحیح است
پارلمان کاغذ و پاکت بیاورد پارلمان کارت ویزیت چاپ
کند این برای پارلمان تنگ است مطبوعه يك کار تجارتی است
این کار تجارتی که پارلمان میکند تجارت باير مطبوعه ها
را جلو گیری میکنند چرا ؟ چون يك پشت بندی دارد
يك هفتاد هزار تومان دارد هر قدر هم ضرر کند این
ضرر را از آن محل بر خواهد کرد این مثل سایر مطالب
نیست کم کار بکند زیاد بکند ضررش را میدهد و
متخصص میتواند نگاه دارد صحافش را نگاه دارد خلعت
هم بدهد انعام بدهد عیدی هم بدهد ولی بنده استدعا
میکنم شما بیایید جمع و خرج این مؤسسه را حساب
بکنید ببینید این تجارت برای پارلمان منفعت دارد یا

نایب رئیس - بنده صلاح نمیدانم چند فقره پیشنهاد
رسیده است راجع به تبدیل کله بانک معتبر به بانک ملی
مخبر - بنده قبول میکنم

نایب رئیس - رای میگیرم به ماده چهارم
(در این موقع آقایان نمایندگان از مجلس خارج)
(و پس از چند ثانیه معاودت نموده مجدداً مجلس)
(منعقد گردید)

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی پیشنهاد ختم
جلسه کرده اند

بعضی از نمایندگان - (با همهمه) - چرا بودجه
تمام شود

فیروز آبادی - بنده چون دیدم اکثریت نبود پیشنهاد
کردم جلسه ختم شود حالا اگر اکثریت هست بنده
استدعا میدارم

نایب رئیس - این کار را امشب تمام میکنیم بعد
جلسه را ختم میکنیم

وزیر مالیه - سه فقره لایحه از طرف آقای وزیر
عدلیه تقدیم میکنم يك فقره لایحه هم از طرف دولت
برای برقراری يك حقوقی برای ورثه مرحوم عمید کفیل
وزارت امور خارجه تقدیم میکنم لایحه هم راجع
باعتبارات فوق العاده برای خرید اسلحه برای نظمیته است

نایب رئیس - به کمیسیونهای مربوطه رجوع میکنم
آقای عراقی

عراقی - تصور میکنم آقای فیروز آبادی از روی
اطلاع پیشنهاد کرده بودند زیرا عده کافی نیست و
پهرون هم دیگر کسی نیست این است که بنده هم تقاضای
ختم جلسه را میکنم

نایب رئیس - تصور میکنم که علت ختم جلسه از
این جهت است که خیلی از شب رفته است والا نمیتوان
کفت اکثریت نیست برای اینکه اغلب آقایان هستند
بنابر این اساساً با ختم جلسه موافقت میکنیم و برای

شرفیابی حضور اعلیحضرت استقراع میکنیم
(اقتراع بعمل آمده آقایان ذیل معین شدند)

آقایان : فهیمی - زرک نیا - حاج آقا حسین
رهبری - طباطبائی وکیلی - عسری - احتشام زاده -
آقا میرزا سید ابراهیم خان شریفی - دکتر سنک -
رهاپ زاده - اسکندری - ظفری - دکتر لقمان -

نایب رئیس - باطلاع آقایان میرسانم مطالبی در دستور
داریم که لازم است در جلسه ۲۳ اسفند که بر حسب
معمول سابق سه ساعت و نیم قبل از ظهر باید جلسه
منعقد شود مطرح بشود

احتشام زاده - سه ساعت قبل از ظهر
بعضی از نمایندگان - سه ساعت و نیم قبل از ظهر
خوب است

نایب رئیس - بلکه حالا بعد صحبت میکنیم در
درجه اول تصویب بودجه ۱۳۰۸ مجلس در درجه
دوم قرار دادهای منعقد بین دولتین ایران و آلمان در
درجه سوم لایحه دولت راجع به عهد نامه تجرم جنک
آقای وزیر مالیه

وزیر مالیه - لایحه معافیت نقره از حقوق گمرکی
تمام شده بود فقط يك ماده آن بواسطه پیشنهادی که
قابل توجه شده بود به کمیسیون برکشته بود در کمیسیون
کویا تصویب شده خبرش به مجلس آمده نما میکنم چون
چیز مختصری است مقرر فرمایند در اول دستور باشد
بعد کارهای مفصل تر

نایب رئیس - بسیار خوب نسبت بوقت جلسه
آقایان چه نظری دارند

بعضی از نمایندگان - سه و نیم قبل از ظهر
نایب رئیس - پنجشنبه ۲۸ اسفند سه و نیم قبل
از ظهر

(مجلس ساعت شش از شب گذشته ختم شد)